This is also logical

הכי נמי מסתברא –

OVERVIEW

In our אמג up to הכי נמי מסתברא', there were two questions and two answers. The first מאנה asked how is it that our משנה disagrees with א"ר (and does not even mention him). מרא מרא replied that מרט ברי ברי וברי מאנה מקשן asked, what was the question of the first מקשן originally; is it not obvious that there is a difference between ברי and אמנה replied that our משנה is similar to a case of ברי ושמא and ושמא replied that our משנה is similar to a case of ברי ושמא (that is why there was a question initially). After this discussion the concludes that הנ"מ is, logic dictates that this answer is not merely a deflection, but rather that this explanation is necessary in order to understand the משנה properly. It is not clear to which answer the משנה וs referring to, when it states that הנ"מ is it concerning the first answer, that מודה is וברי וברי שלה ברי וברי שלה משנה is similar to a הנ"מ. This is the basis of the ensuing between רש"י and החלוקת הרש".

- פירש בקונטרס הכי נמי מסתברא דמתניתין אתיא כרבן גמליאל

כדמשנינן דבברי וברי מודה מדקתני ומודה רבי יהושע כולי -

as the גמרא answers, that in a case of ברי וברי, as in our משנה, then מדים, then עדים, to be believed; otherwise she cannot be מציא ממון on the basis of her claim alone, since she is opposed by a טענת ברי. "The משנה offers proof that this is indeed so since the משנה teaches us that משנה admits, etc. מודה או explains this as follows: The case in which מודה וו כו' admits, etc. מסכת כתובות מסכת כתובות מסכת הוו מסכת שדה וו כו' The question arises, why mention it here at all. Its relevance here is understandable however, if we maintain that in the רישא of the משנה שנתארמלה (the case of משנה שנתארמלה admits that the woman is not believed. It then follows, that once the משנה as situation wherein מודה ווידי מודה משנה also

¹ argues with ב"י in the first פרק concerning various disputes between the husband and wife. ר"ג argues with ר"ג maintains that the woman is believed while ר"ג maintains that her testimony is not accepted.

³ According to הנ"מ confirms that ר"ג admits by a ברי וברי.

teaches us another instance where ר"י וה מודה to ר"ג (in the case of מדה וו שדה). However, if there is no ומודה in the ר"ג disagrees even by ברי וברי, then why mention the case of משנה (שדה זו עשדה וו שדה עשדה), then why mention the case of חנ"מ שדה וומודה ר"י which has no relevance to our משנה proves that the ר"ג proves that the opinion of τ וברי that even though generally the woman is believed by a ברי וברי וברי וברי ברי וברי וברי , therefore בר"ג admits that she is not believed. This is the interpretation of the גמרא according to רש"י.

הוספות has a difficulty with this interpretation; specifically the proof that רש"י offers concerning that מודה בברי וברי:

- כלומר אף על גב דברישא פליגנא עלך בסיפא מודינא לך

it would mean to say, that even though that in the האשה סר האשה שנתארמלה, I (ר"י) disagree with you (ר"י); for ר"י maintains, as the awa states that she requires מענה to be believed, while שוה maintains (as we are wont to assume now) that she is believed (even by ברי וברי), nevertheless in the שדה of סיפא of מיגו אוניא is effective and the buyer is מיגו the field from the son of the מרא קמא -

חוספות anticipates the obvious question (which is the basis of s'רש"ר'):

אף על גב דרישא וסיפא אינן מענין אחד -

Even though the ר"ג ור"י (concerning האשה שנתארמלה, where ברי ור"י argue by מגו (מגו למגו על ר"ג משה של על על על מאר של משה של מאר משה משה משה משה משה משה משה (מגו מגו (מגו מגו מאר ברי וברי ברי וברי and the other is מגו (שדה זו כו'); how can we justify that the משנה cite an issue (שדה זו כו') which is seemingly irrelevant. This in fact is the basis of the מברא's proof according to תוספות המפות מפרא. Nevertheless, תוספות מל difficulty –

כי היכי דאתיה ליה שפיר ומודה רבי יהושע אי איירי רבן גמליאל במודה -Just as ר"ג if משנה in our ומודה ר"י is

⁴ This is what the first מקשן assumed (because he considered it a בו"ש, as the second תרצן, as the second תרצו,

⁵ This may be because he considers it similar to a בו"ש (as the second תרצן explains) or because she has a רוב נשים בתולות נישאות ח, הזקת בתולה, etc.

⁶ She cannot be מוציא ממון (based on any of the reasons enumerated in the previous footnote # 5).

involved in 'admitting'; the citing of ר"י is then acceptable in our משנה –

תוספות offers an answer to justify the interpretation of 'רש":

אף על גב דלא הוי מענין אחד כלומר -

Even though the two 'ומודה' are not of the same topic; meaning, that the continuity lies not in similarity of the concepts, but rather –

- רבי יהושע דאגב דתנא מילתא דמודה רבן גמליאל תני נמי מילתא דמודה בה רבי יהושע. That since the מודה taught us something in which מודה is מודה, therefore it is appropriate that the מודה also teach us something in which מודה is ה"י is מודה. There isn't merely a semblance of continuity, but rather there is a connection and similarity between the two statements; they are both concerning 'ומודה'
- אבל אי לא איירי רבן גמליאל במודה לא שייך למיתני ומודה רבי יהושע אבל אי לא איירי רבן גמליאל במודה לא שייך למיתני is not involved in 'ומודה', then it is not appropriate for the משנה to teach us 'ומודה ר"י' –
- לאשמועינן אף על גב דפליג ברישא מודה בסיפא כיון דרישא וסיפא אינם מענין אחד לאשמועינן אף על גב דפליג ברישא מודה בסיפא כיון דרישא וסיפא אינם מענין אחד רישא nevertheless he admits (to שדה זוֹ) (שדה זוֹ) (שדה זוֹ); this is not appropriate since the רישא and the סיפא are not of the same topic. There is no connection and similarity at all

 $^{^{7}}$ מודה is asserting that there is the same continuity from מודה מדה as there is from מודה מודה.

between the רישא and the סיפא, if there is no 'ומודה ר"ג' in the רישא. ^{8}

After תוספות answered his (first) difficulty with תוספות, רש"י finds an additional problem:

- אבל קשה דלא הוה ליה למימר אמגו קאי-

However there is another difficulty with פירוש רש"י for the גמרא should not have said, in its refutation of the ה"ג מסתברא, that י"י is referring to מגר . It was not necessary for the גמרא to inform us of this -

- דעד השתא נמי לפירוש הקונטרס אמגו הוי קאי

For even until now; before the refutation, ר"י, was referring to מגגי, according to ר"י הו"מ מודה חד"י in the הנ"מ (even before the refutation) was that admits that the הנ"מ is effective. The refutation of the הנ"מ, should state that והנ"מ is not referring to our פרק, but rather to the previous פרק. However concerning the idea of מיגו הפר is no difference between the הנ"מ and the מיגו מודה and that מגרא קאי is that a מגר הפה שאסר מגו מגר הפה מגר הפה מגר המרא that was known even to the הנ"מ?!

חוספות offers a different interpretation of the הנ"מ:

ונראה לרבינו יצחק דהכי פירושו הכי נמי מסתברא דכברי ושמא דמי - אחל וצחק דהכי פירושו הכי נמי מסתברא דכברי ושמא דמי - And it appears to the ר"י that this is the interpretation of the הנ"מ; the logic also indicates that our משנה is similar to a ברי ושמא. Even though the husband claims אלמנה נשאחיך that אלמנה נשאחיך, nevertheless since רוב נשים בתולות נישאות, he is considered a שמא; his claim is weakened.

תוספות anticipates a possible misconception of his interpretation of the תוספות and proceeds to forestall it. It was necessary to claim that our כברי ושמא דמי in order to explain the original question of לכבי"ש דמי במי חלים חלים המשנה. The assertion that our כבר"ש דמי is משנה משנה על משנה משנה על משנה של לימא תנן סתמא דלא כר"ג When כבר"ש המשנה states that the משנה intends to support the contention that our כבר"ש דמי is משנה it may be understood that that the הנ"מ simultaneously supports the accompanying claim that argues with the משנה. It is this misconception that תוספות will now clarify.

ילא בא לומר דפליג רבן גמליאל ברישא - that ירישא is arguing in the ירישא that

And the הנ"מ is not coming to assert that ר"ג is arguing in the דישא; that

⁸ The continuity from a מחלוקת is justified only if the מחלוקת may lead one to think that the מהלוקת may lead one to think that the מחלוקת extends to the case of 'מודה.' In our situation, however, the fact that ר"ג argues on ר"ג in the ברי וברי, does not lead us to think that he should not agree with ברי וברי, concerning הפה שאסר. There is no need for ומודה is always self-justified in any case.

⁹ The גמרא refutes the הנ"מ saying; אמרא אמגו קאי אמגו קאי אמגו קאי פירקין או מכרת ר"י אהאי פירקין אהאי מכרת חוספות. Our maintains that the words אמגו קאי are superfluous according to פירש"י.

¹⁰ If our משנה would be considered כברי וברי, then obviously there is no reason to assume that ר"ג, who believes the woman in cases of ברי וברי, should argue with our משנה, which requires ברי וברי by עדים.

since we consider it בו"ש, therefore שטועה would believe the woman without עדים. This is not so -

מדקאמר ומודה רבי יהושע -

Since the משנה states: ומודה ר"י; this proves that משנה by a (quasi) בו"ש, as the גמרא continues –

אי אמרת בשלמא איירי רבן גמליאל במודה -

It is well understood why the משנה states ומודה ר"י if you assume that ב"ג is involved in a 'מודה' situation; he is admitting to something –

כלומר ¹² אף על גב דכברי ושמא דמי מודה רבן גמליאל דבעל נאמן
This 'admitting' means to say that even though the משנה of the משנה is similar to a בו"ש situation (on account of the רוב נשים בתולות כו', admits that the husband is believed (even though he is similar to a מודה', then –

- היינו דקתני ומודה רבי יהושע דבהאי ברי נאמן

This is what the משנה teaches us by stating ומודה ר"י, namely that even though משנה, nevertheless by cover the ברי over the שמא, nevertheless by this ברי (שדה זו (of), the ברי is believed to retain the field.

תוספות anticipates the need to interject a clarification at this point. Seemingly the reason הוספות anticipates the need to interject a clarification at this point. Seemingly the reason Γ מגו by מודה שדה זו שלה שלה, but rather on account of תוספות מגו מאוים און מודה ר"י explains:

- דסלקא דעתין דטעמא דרבי יהושע משום ברי ושמא דזה אינו תובעו כדפירש בקונטרס For it entered our minds at this point that the reason that מודה is because of ברי ושמא since the son is not demanding the field as רש"י

¹¹ The ברי ושמא is asserting that it is necessary to consider our ברי ושמא like a ברי ושמא case, not only to justify the question of the first משנה; but rather (more importantly) to explain the continuity of the משנה.

 $^{^{12}}$ The 'כלומר' is asserting that we are not merely interested that מודה in the מודה (since it is a ברי וברי); but rather that he is מודה despite that it is similar to a בו"ש situation.

¹³ It will be necessary to interpret (according to this א"וה) that when the משנה states that הפה שאסר הוא הפה שאסר הוא הפה this means that the שמא of the son is based on the admission of the ברי; that 'שהתיר, therefore מדי agrees that ברי ברי אסר. However, in the ברי ושמא ברי ושמא therefore הפה שאסר, there is no ברי ושמא הפה לונו sknown without the ברי of the אשה that 'something' occurred. Alternately see (סוכת דוד אות יעקב (סוכת דוד אות יעקב).

interpreted the משנה. ¹⁴ If it is a case of אין הלה תובעו, then the most logical reason why believes the ברי is because the defendant is a ממא ^{15} .

והשתא הוה מודה דרבן גמליאל ומודה דברי יהושע בענין אחד -

And now that the מודה of ר"ג is that even though the ר"ג is similar to a בו"ש, nevertheless לאו ברי עדיף that מודה that; and the מודה of ר"ג is that by מודה of מודה that אין הלה תובעו (concerning ברי עדיף are in the same topic; both are discussing ברי ושמא then is justified in citing ומודה ר"י.

The גמרא continues with its proof:

- אלא אי אמרת דרישא בברי וברי גמור הוא ולא איירי רבן גמליאל במודה (that our אלא אי אמרת דרישא בברי וברי (כבו"ש דמי is an absolute ברי וברי (since the husband is actually claiming ברי וברי); the consequences of such an assumption is that הישג is not involved in 'admission' –

דפשיטא דכיון דברי וברי הוא דלא פליג רבן גמליאל מאי ומודה -

For it is obvious that the woman is not believed even according to "ר"ג; for since (as we are now assuming) that the ר"ג is a ברי וברי , then מודה, then מודה, then מודה. He is not admitting anything. ברי וברי only discussed ברי וברי Doviously he maintains that by ברי וברי ש we require עדים. If that is the case what is the ברי וברי doing in our משנה; it has no relevance here. This is the proof of the הנ"מ according to תוספות.

The גמרא continues and refutes the proof of the הנ"מ:

יקאמר מי סברת ארישא קאי וטעמא דרבי יהושע משום ברי ושמא ארישא קאי וטעמא דרבי יהושע משום ברי ושמא אחd the אמרא says, who led you to think that ר"י is referring to the אריש; it is to the purported 'ר"ג ומודה' and the reason of ר"י is because of בו"ש; it is not so –

¹⁴ See previous משנה דף טו,ב ד"ה תוספות תוספות disagrees with רש"י, for the משנה is discussing even a case of משנה However in this הוספות agrees that the גמרא thought the case of מדה זו is only by אין הלה תובעו. See 'Thinking it over' # 2.

¹⁵ After the claimant states 'שדה זו שלא אביך וכו, the son claims that perhaps you never bought it.

¹⁶ See 'Thinking it over' # 3.

effective and "ר" is referring back to the first פרק. In the first פרק we find that does not give credence to a מגו however in this שדה זו fo מגו even, even מגו, even מגו admits that it is an effective מגו.

SUMMARY

רש"י is of the opinion that the הנ"מ is proving that ר"ג is ר"ג is בברי וברי וברי is of the opinion that the מודה is proving that מודה in a case that is similar to בו"ש. בר"ש

THINKING IT OVER

- 1. What is the (essential) difference between תוספות (first) question on רש"י, and the יויש ליישב?
- 2. תוספות maintains that the הנ"מ was of the opinion that תוספות is discussing a case of אין הלה תובעו. ¹⁷ Seemingly there is a difficulty with that assumption; how will the הנ"מ answer תוספות question that if it is אין הלה אין הלה אין הלה משנה should have concluded that ואם תובעו אינו נאמן, instead of ואם כו' אינו נאמו ^{19}
- 3. According to 'תוס' assumed that ומודה ר"י is referencing a case of ברי ושמא (thereby proving that the ברי ושמא is also ברי ושמא). When the גמרא אמיגו (ברי ושמא , why was it necessary (even according to 'תוס') to say אמיגו (that the תוס'); (בו"ש is not regarding אפירקין או is not sufficient to say אפירקין קמא אאי, where we are also discussing case of בו"ש.

_

¹⁷ See footnote # 14.

¹⁸ See תוספות טו,ב ד"ה ומודה.

¹⁹ See מהרש"א וכו'.

²⁰ See footnote # 16.

²¹ See ש"עד.